

Verksamhetsrapport 2019-12-31

Lärandenämnden

Godkänd av lärandenämnden 2020-02-24
Dnr: 2018-299/042

Innehållsförteckning

<i>Sammanfattning</i>	3
<i>Viktiga händelser</i>	3
<i>Framtida utmaningar</i>	4
<i>Ekonomi</i>	6
Kvantiteter	9
Investeringar	9
<i>Medarbetare</i>	11
<i>Måluppfyllelse</i>	12
Övergripande mål: Samhällstjänster av högsta kvalitet	12
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Öka måluppfyllelsen i våra utbildningsverksamheter	12
Lärandenämndens verksamhetsmål: Höja utbildningsnivån i kommunen.....	12
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Minska sjukskrivningarna	18
Lärandenämndens verksamhetsmål: Öka frisknärvaron	18
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Effektivisering genom behovsstyrd digitalisering	19
Övergripande mål: Blomstrande näringsliv	20
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Öka sysselsättningen i form av arbete eller utbildning.....	20
Övergripande mål: Attraktiv och hållbar livsmiljö	20
Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Bidra till ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.....	20
Lärandenämndens verksamhetsmål: Aktivt arbeta med hälso- och livsstilsfrågor.....	20
Lärandenämndens verksamhetsmål: Aktivt arbeta för att barns, ungas och vuxnas inflytande ska öka.....	23
Lärandenämndens verksamhetsmål: Nolltolerans mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling	26
<i>Uppdrag</i>	29
Särskilda uppdrag	29
<i>Bilagor</i>	30
<i>Indikatorer</i>	30

Ordförande Jonas Holm (M)

Förvaltningschef Ingela Rauhala

Sammanfattning

Lärandenämndens verksamheter visar högre måluppfyllelse både i Qualis kvalitetsgranskningar och inom flera av nämndens målområden jämfört med fjolåret. Det finns dock flera utvecklingsområden att arbeta vidare med. Det ekonomiska resultatet visar på ett litet överskott mot budget.

Viktiga händelser

- Lärandeförvaltningen har under året haft besök och föreläsningar av tre världsrenommerade forskare inom pedagogik, professor Helen Timperley, professor Judy Halbert och professor Linda Kaser.
- Förskolan har fått en ny läroplan, LPFÖ18.
- Förskolan har beviljats statsbidrag till språkutvecklande åtgärder i förskolan.
- Björkbergs skola utsågs till årets offentliga förvaltning 2019 vid Hylla Hudik-galan.
- Läsa-skriva-räknagarantin har införts i grundskolan.
- Elevernas behörighet att söka gymnasieprogram har ökat till följd av förbättrade slutresultat i årskurs 9.
- Arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL) har startats och bidragit till fyra nya lärarstudenter som arbetar och studerar samtidigt.
- Bromangymnasiet uppnådde 96 poäng av 126 möjliga i Qualis kvalitetsgranskning.
- Vård- och omsorgscollege på Bromangymnasiet har blivit återcertifierat.
- Bromangymnasiets hotell- och turismundervisning har fått ett nytt innovativt upplägg där undervisningen sker på hotell.
- Centrala elevhälsan har under året spridit och utvecklat nya kunskaper genom kollegialt lärande. Medarbetarna har breddat och fördjupat sina egna kunskaper och skapat värdefulla samarbeten för att ge stöd till lärare och elever.
- ERASMUS-projektet som elevhälsan har deltagit i har vidgat vyerna gällande vikten av samverkan både internt och externt, med inriktning mot särskilt utsatta elever.
- Det framgångsrika samarbetet mellan gymnasieskolan och yrkvux har fortsatt. Vårterminen 2019 fick alla 13 elever som lämnade yrkvux arbete direkt efter avslutade studier.
- Projektet "Vässa skolan" har avslutats.

Framtida utmaningar

- Välutbildade och kompetenta förskollärare och lärare är avgörande för att alla barn och elever ska få en bra utbildning. Stora skillnader i tillgången till behöriga förskollärare och lärare innebär att alla barn och elever inte ges samma förutsättningar till lärande och utveckling. I hela landet råder brist på legitimerade lärare och fram till år 2030 kommer 187 000 lärare att saknas i landet. I Hudiksvalls kommun kommer dessutom 151 behöriga förskollärare och lärare att gå i pension till 2027. Många åtgärder vidtas nu för att rekrytera och behålla legitimerade lärare men utmaningen kommer att kvarstå en lång tid framöver. Tillgången på legitimerade förskollärare och erfarna rektorer minskar också, vilket ställer stora krav på verksamhetens förmåga att upprätthålla kvaliteten.
- Lärandeförvaltningen står inför en utmaning att utifrån nuvarande förskole- och skolorganisation och det ekonomiska läget leva upp till skollagens krav på en likvärdig och jämlik förskola och skola i hela kommunen. Stora budgetanpassningar och anpassningar av verksamheten måste göras på grund av kommunens demografi.
- Grundskolan inväntar beslutet om en skolstrukturförändring, vilket är avgörande för verksamhetens förmåga att möta framtida utmaningar. Lokalstrukturen för förskolan är också viktig att se över för att kunna erbjuda en bra lärmiljö och lokaler av god kvalitet för barnen. I dagsläget är förskoleavdelningar inhysta i hyrda moduler som inte kommer att få fortsatt bygglov vilket innebär att dessa kommer att tas bort. Byggnationen av den förskola som skulle ersätta dessa moduler är kraftigt försenad. Nya lokaler måste finnas tillgängliga för att lärandenämnden inte ska hamna i en situation där alla barn inte kan tas emot i förskolan, vilket skulle ge stora konsekvenser för vårdnadshavares möjlighet att arbeta och studera samt lagbrott gentemot skollagen (2010:800).
- Nuvarande skolorganisation ger inte förutsättning för alla elever i grundskolan att få tillgång till skolsköterska och skolkurator varje dag. Det innebär svårigheter dels i att få kontinuitet i arbetet för dessa yrkesgrupper och dels för möjligheterna till att skapa samarbeten och relationer med både elever och medarbetare på skolorna. Att kunna ha en enda arbetsplats istället för flera skulle innebära en bättre arbetsmiljö för dessa yrkesgrupper vilket sannolikt skulle minska den nu höga omsättningen av skolsköterskor och skolkuratorer. Dagens organisation innebär fler resor mellan enheterna och därmed mindre tid till att utföra uppdragen. Med färre enheter kan vi tillförsäkra att enheterna får kontinuerlig tillgång till specialistkompetens vilket gynnar alla elever men framförallt elever i behov av stöd. Det kollegiala lärandet får också bättre förutsättning att utvecklas när specialistkompetensen finns i verksamheten.
- Den ökande psykiska ohälsan bland ungdomar riskerar att leda till utslagning av dessa elever i tidig ålder, vilket leder till utanförskap och segregation i framtiden.
- Budgeten för 2020 är ännu inte antagen av nämnden. För att komma i ram kommer anpassningar på 40 miljoner kronor krävas. Förvaltningens två största kostnadsområden är lokaler och medarbetare. Om inte effektiviseringar kan göras genom minskade lokalkostnader så måste rationaliseringar ske genom personalneddragningar. Det skulle innebära en minskning med 90–95 tjänster inom förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning.
- De administrativa tjänsterna på central förvaltning har minskat från 29,5 till 13,5 tjänster. Det innebär en utmaning i att klara det nationella uppdraget som styrs av bland annat skollagen, kommunallagen, arbetsmiljölagen, förvaltningslagen och

dataskyddsförordningen, att stödja huvudmannen, förskolor och skolor i deras uppdrag utifrån de nationella kraven.

- Gymnasieskolan står inför ett ökat antal elever, vilket kräver ombyggnation och komplettering av salar. Gymnasiet står även inför ett fortsatt arbete för att locka elever till restaurang- och livsmedelsprogrammet.
- Vuxenutbildningens utmaningar är dels den fortsatta finansiering av utbildningarna, främst yrkvux och svenska för invandrare, och dels frånvaron av Arbetsförmedlingen som samarbetspartner vilket försvårar rekryteringen till utbildningarna. Samarbetet med social- och omsorgsförvaltningen behöver även förbättras.
- Till följd av huvudöverenskommelsen HÖK18, en överenskommelse mellan lärarorganisationerna och Sveriges kommuner och regioner (SKR), åläggs kommunen ett särskilt uppdrag att förstärka sitt arbete för att trygga kompetensförsörjningen inom förskolan och skolan på såväl kort som lång sikt. Särskilt viktigt blir det att uppmärksamma hur utformningen av arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lönebildning påverkar kompetensförsörjningen. Detta kommer att följas upp av SKR vid avtalsperiodens slut i mars 2021.

Ekonomi

Enhet: Tkr (vänt tecken)

Konto	Utfall jan – dec 2018	Utfall jan – dec 2019	Budget jan – dec 2019	Avvikelse utfall mot budget jan – dec 2019
Kommunbidrag	0	0	0	0
Intäkter	161 021	154 959	127 297	27 661
Personalkostnader	-624 972	-634 488	-626 246	-8 242
Övriga kostnader	-372 812	-379 797	-373 950	-5 847
Summa resultaträkning	-836 764	-859 327	-872 899	13 572

Enhet: Tkr (vänt tecken)

Kostnadsställe	Utfall jan – dec 2018	Utfall jan – dec 2019	Budget jan – dec 2019	Avvikelse utfall mot budget jan – dec 2019
Lärandenämnd				
Förvaltningsövergripande	-50 921	-59 050	-63 832	4 781
Fristående och andra kommuner				
Varav förskola	-12 032	-13 042	-13 136	94
Varav grundskola	-41 803	-39 235	-45 173	5 938
Varav grundsärskola	-970	219	-695	914
Varav gymnasieskola	-2 146	-1 361	-5 795	4 434
Varav gymnasiesärskola	558	1 372	810	562
Summa fristående och andra kommuner	-56 392	-52 048	-63 989	11 941
Förskola	-191 858	-195 820	-202 660	6 839
Grundskolan	-351 211	-353 812	-345 166	-8 646
Grundsärskolan	-19 214	-22 401	-18 320	-4 081
Gymnasieskolan	-114 121	-124 090	-125 318	1 227
Gymnasiesärskolan	-16 719	-17 450	-16 781	-669
Vuxenutbildningen och vägledning	-36 329	-34 655	-36 835	2 180
Summa lärandenämnd	-836 764	-859 327	-872 899	13 572

Lärandenämndens budget för 2019 har inneburit utmaningar för förvaltningen, dels eftersom grundskolan gick in i budget 2019 med ett underskott. I maj månad visade prognosen ett underskott på 7 miljoner kronor. Alla verksamhetsformer har gemensamt tagit ett stort ekonomiskt ansvar under året och genomfört ett enträget arbete för att bidra till nämndens

ekonomi, bland annat genom stor ekonomisk återhållsamhet. Det är ett ansvar som har kostat på och som kan komma att utmynna i ökade kostnader framöver.

Lärandenämndens överskott för 2019 motsvarar 1,5 procent av budgeten 2019. Detta är inga medel som finns att tillgå i nämnden 2020 om inte kommunfullmäktige beslutar att det ska ges i extra tillskott, då överskottet till största del beror på förändrade barn- och elevkvantiteter jämfört med vad budgeten för 2019 bygger på. Eftersom lärandenämndens budget grundas på kvantiteter är budgeten ny efter årsskiftet och baseras på nya prognoser för kvantiteter.

Lärandenämndens överskott för budgetåret 2019 beror till största delen på förändrade kvantiteter i fristående enheter och i andra kommuner, färre barn i förskolan jämfört med prognos samt oförutsägbara ekonomiska tillskott såsom återbetalning från kost, rekrytering och revisionsförhandlingar.

Förvaltningsövergripande

Den förvaltningsövergripande budgeten har både överskott som kan betecknas som tillfälliga och underskott som kommer att påverka budgeten för 2020. Vakanser till följd av sjukskrivningar och omstrukturering av tjänster har gett ett överskott men även en ökad arbetsbelastning på förvaltningen och har medfört att utredningar har försenats. Den nya organisationen inom kommunen har inneburit att budget och medarbetare har flyttats till kommunledningsförvaltningen men även att rationaliseringar har fått göras för att överlämna budget motsvarande två tjänster. Återhållsamhet har gällt för det som betecknas som övriga kostnader, till exempel kompetensutveckling och konferenser.

Lärandenämnden har beslutat om en särskild satsning, så kallad ”80-90-100”, för att möjliggöra för lärare att arbeta efter 65 års ålder. Intresset för denna satsning har varit lägre än beräknat och den ger därmed ett överskott mot budget. Även satsningen på arbetsintegrerad lärarutbildning, AIL, vars syfte är att i samverkan med högskolor och universitet bidra till att fler lärare utbildas, har gett ett överskott mot budgeten. Toleransprojektet, en satsning för att motverka främlingsfientlighet och extremism, har också gett ett överskott gentemot budget 2019 då inga elevresor genomfördes. Den centrala lönerevisionen med anledning av låglönesatsningen ledde också till en återbetalning till förvaltningen.

Skolskjutskostnaderna har ökat då upphandlad skolskjuts och verksamhetsresor har blivit dyrare. De ökade kostnaderna för skolskjutsar beror även på ökade kostnader för busskortet Ung i Glada Hudik till följd av att lärandenämnden nu står för kostnaderna under sommarmånaderna. Kostnaderna för transporter inom grundsärskolan, skolskjuts med anledning av särskilda skäl och skolskjuts vid växelvisboende har också ökat. Inackorderingstillägget ger ett litet överskott.

Elevhälsan gör ett underskott mot budget då ett planerat statsbidrag uteblev. Lärandeförvaltningen inväntar beslut om skolstruktur för att kunna se över elevhälsans organisation.

Elever i fristående enheter och i andra kommuner

Resultatet för fristående enheter och andra kommuner gav ett stort överskott mot budget 2019. Överskottet beror på att färre grundskoleelever gick till fristående grundskolor och andra kommuner, framförallt under hösten, och att fler grundsärskoleelever kom från andra kommuner jämfört med prognosen. Även fler gymnasie- och gymnasiesärskoleelever kom från andra kommuner och färre gymnasieelever gick till fristående gymnasieskolor och andra kommuner än prognos, vilket ger ett överskott gentemot budget. Överskottet kommer dock inte att kvarstå för

2020 eftersom budgeten är justerad utifrån en ny kvantitetsprognos för 2020 som tar hänsyn till alla faktorer som ligger till grund för överskottet.

Förskolan

Förskolan redovisar en positiv avvikelse mot budget. Prognosen förutspådde att förskolan skulle ha något fler barn än vad utfallet blev, vilket gav ett överskott på drygt 5 miljoner kronor.

Återbetalningar från kostenheten och rekryteringsenheten i slutet av året påverkar också resultatet för året i positiv riktning. Återhållsamhet och alla chefers hårda arbete, lojalitet och engagemang har bidragit till en budget i balans för förskolan.

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshem

Grundskolan och fritidshemmen redovisar en negativ avvikelse mot budget. Det totala underskottet var 12,2 miljoner kronor för verksamheterna men återbetalningar från rekryteringsenheten och kostenheten samt återhållsamhet från grundskolans centrala konto gör att underskottet landar på 8,6 miljoner kronor.

Grundskolan började året med en budget i obalans. Ett av skälen till det var att några enheter hade svårt att omorganisera sig i samma takt som kvantiteterna krävde, vilket gjorde att verksamheten fick med sig kostnader mellan åren. Enheternas ekonomiska rapportering visar även att personalkostnader kopplade till grundskolornas stödverksamhet, som sker utifrån skollagens krav på att eleverna ska ges de stöd de behöver, står för en stor del av underskottet. Trots det syns en positiv förändring mellan åren 2018 och 2019, då avvikelsen för stödverksamhet 2018 var 13 miljoner kronor jämfört med 4,8 miljoner kronor för 2019.

Stor ekonomisk återhållsamhet har gällt för alla grundskolor under hela året. Ekonomi har varit en prioriterad fråga, med såväl generella besparingskrav för alla skolor som specifika åtgärder på vissa enheter. Åtgärder har även vidtagits genom att enheterna har minskats i omfång och vikarieanvändandet har minskat genom stor återhållsamhet inom verksamheterna. Trots detta har verksamheten problem med att få sin ekonomi i balans utifrån den rådande skolstrukturen och elevernas behov av stöd. En effektivare skolstruktur skulle möjliggöra ett ökat samarbete mellan skolors medarbetare, ökad behörighet på enheterna och effektivare förebyggande och främjande arbete genom elevhälsan, vilket skulle ge både kvalitativa resultat och bidra till en grundskola i ekonomisk balans.

Grundsärskolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på knappt 4,1 miljoner kronor. Antalet elever inom träningskolan har ökat mer än beräknat vilket påverkar personalkostnaderna negativt till följd av elevernas stora stödbehov. Införandet av den obligatoriska förskoleklassen har gjort att fler elever börjar i grundsärskolan tidigare.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Gymnasieskolan redovisar en positiv avvikelse mot budget på drygt 1,2 miljoner kronor. Gymnasieskolan är kostnadseffektiv och har genom återhållsamhet och ett gemensamt arbete lyckats uppnå ett överskott gentemot budget. Återbetalning från kostenheten och andra sent kända intäkter har också förbättrat resultatet.

Gymnasiesärskolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på knappt 0,7 miljoner kronor, med anledning av fler elever från andra kommuner än vad som var beräknat i budgeten för 2019. Underskottet balanseras till större del av det överskott som finns mot budgeten för elever i fristående enheter och i andra kommuners gymnasiesärskola.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen redovisar en positiv avvikelse mot budget på knappt 2,2 miljoner kronor. Genom ett ansvarsfullt ledarskap, återhållsamhet och vakanser har verksamheterna inom vuxenutbildningen kunnat bidra med ett överskott gentemot budget, trots att svenska för invandrare (SFI) dras med ett stort underskott.

Kvantiteter

Åtagande	Åtagande 2019	Utfall 2019	Avvikelse åtagande
Barn i förskola	1772	1756	-16
Elever i fritidshem	1420,5	1408,5	-12
Elever i förskoleklass	385,5	396	10,5
Elever i årskurs 1–9	3808,5	3834	25,5
varav från annan kommun	23,5	21	-2,5
i annan kommun	29,5	35,5	6
Elever i grundskola	44,5	46,5	2
Elever i gymnasieskola	1392	1375	-17
varav från annan kommun	257,5	277	19,5
i annan kommun och fristående	257,5	235	-22,5
Elever i gymnasiesärskola	32	37	5

Det har varit färre förskolebarn och elever i fritidshem och gymnasieskola, både i kommunen och i annan kommun och på friståendeenheter, än åtagandet 2019 vilket gav ett ekonomiskt överskott gentemot budget.

Elever i förskoleklass och i årskurs 1–9 har varit fler än åtagandet 2019 på de kommunala enheterna, medan de fristående grundskolorna har haft färre elever. Den ekonomiska effekten av det blev lägre kostnader mot budget för elever i fristående grundskolor och högre kostnader mot budget för elever i kommunala grundskolor.

Gymnasieelever från andra kommuner och gymnasiesärskoleelever har varit fler än åtagandet 2019 vilket har inneburit ett överskott gentemot budget då intäkterna blev högre.

Investeringar

Enhet: Tkr (vänt tecken)

Projektstruktur	Utfall Jan - Dec 2019	Budget Jan - Dec 2019	Avvikelse Jan - Dec 2019
7001 - Multisportarena Östra skolan	-76		-76
7002 - Arb.milj.åtg. Belysning Broman	-127		-127
7003 – Modul Håsta skola	-1 582		-1 582

Projektstruktur	Utfall Jan - Dec 2019	Budget Jan - Dec 2019	Avvikelse Jan - Dec 2019
7011 – Klassrum Broman	-107	-4 000	3 893
7131 – Maskiner Broman		-317	317
7204 – Inventarier Broman	-236		-236
7553 – Trapphiss Idenors skola	-186		-186
7571 – Ombygg avlämningsyta Västra sk	-173		-173
8070 – Inv m anl av vitesföreläggande	-509	-446	-63
8106 – Möbler Tänkoteket Östra skolan	-199		-199
Summa Alla projekt	-3 196	-4 763	1 567

Inför 2019 beviljades lärandenämnden 4 miljoner kronor i nya investeringsmedel för ombyggnation av klassrum på Bromangymnasiet. Från 2018 års investeringsbudget flyttades 763 000 kronor till 2019 års budget för att färdigställa redan påbörjade investeringar. Den totala budgeten för investeringar för 2019 var därmed drygt 4,76 miljoner kronor.

”Multisportarena Östra skolan” är till större delen ett intäktsfinansierat investeringsprojekt. Den totala investeringskostnaden är 271 000 kronor, varav 195 000 kronor är finansierat av intäkter. Överskjutande 76 000 kronor finansieras av de 4 miljoner kronor i investeringsmedel som lärandenämnden beviljats för klassrum på Bromangymnasiet.

”Arbetsmiljöåtgärder belysning Bromangymnasiet” är en åtgärd för att förbättra undermålig belysning i CNC- och svarvverkstäderna på Bromangymnasiet. Denna investering finansieras av de 317 000 kronor som finns i investeringsmedel för Maskiner Broman.

”Modul Håsta skola” var inte en känd investeringskostnad inför 2019, men åtgärden behövde genomföras för att alla elever vid Håsta skola skulle inrymmas i lokalerna från terminsstart hösten 2019. Denna investering på 1 582 000 kronor finansieras av de 4 miljoner kronor som lärandenämnden är beviljad för ombyggnation av klassrum på Bromangymnasiet.

Investeringen ”klassrum Bromangymnasiet” har inte kommit igång i någon större omfattning. De stora kostnaderna för detta investeringsprojekt kommer att komma under 2020. Samtliga investeringsmedel som återstår behöver flyttas till 2020 för att kunna färdigställa projektet. Utifrån att dessa investeringsmedel har använts för att täcka oförutsedda investeringar 2019 så kommer beviljade investeringsmedel 2020 att behöva prioriteras om för att färdigställa detta projekt.

”Inventarier Broman” gäller möbelinköp som har behövt göras utifrån att antalet elever på Bromangymnasiet ökar. Denna investering finansieras med 190 000 kronor från budgeten för maskiner på Bromangymnasiet och resterande 49 000 kronor från budgeten för klassrum på Bromangymnasiet.

”Trapphiss Idenors skola” är ett behov som har uppkommit under året och för detta har verksamheten beviljats internleasing som finansiering. Det innebär att verksamheten måste täcka framtida avskrivningskostnader inom den egna budgetramen.

”Ombyggnation avlämningsyta Västra skolan” var ett akut investeringsbehov som uppstod under året och som finansieras av de 4 miljoner kronor som lärandenämnden beviljats för ombyggnation av klassrum på Bromangymnasiet.

”Investeringar med anledning av vitesföreläggande” är de investeringar som förvaltningen har gjort för att minska behovet av städning i alla lokaler, ett investeringsprojekt som har pågått sedan 2017. Inför budget 2019 beräknades att 446 000 kronor behövdes för att färdigställa projektet. Den faktiska kostnaden för 2019 blev 509 000 kronor vilket innebär en negativ avvikelse på 63 000 kronor.

”Möbler Tänkoteket Östra skolan” är ett behov som har uppkommit under 2019 och för detta har verksamheten beviljats internleasing som finansiering. Det innebär att verksamheten täcka framtida avskrivningskostnader med egen budgetram.

Medarbetare

Period: December År: 2019

	Antal anställningar	Antal anställningar fg år	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare fg år
Alla	1 415	1 446	1 251,1	1 274,1
Tillsvidare	1 035	1 076	992,5	1 032,4
Timavlönade	90	94	-	-
Visstid månadsavlönad	290	276	258,6	241,6

Period: December År: 2019

	Årsarbetare jan – dec 2019	Årsarbetare jan – dec 2018
Timavlönade	11,7	10,5

Antalet anställda och årsarbetare inom lärandenämnden har minskat med 31 anställda, motsvarande 23 årsarbetare, jämfört med föregående år. Antalet tillsvidareanställningar har minskat med 41 stycken. Den största minskningen har skett i grundskolan, 23 stycken. Antalet visstidsanställningar har ökat med 14 stycken medan de timanställda är något färre än 2018, en minskning med 4 stycken. Eftersom obehöriga förskollärare och lärare inte får tillsvidareanställas bemannas flera tillsvidareanställningar av visstidsanställda medarbetare. Att ökningen av visstidsanställda inte är högre beror på återhållsamhet i återbesättningen av administrations- och handläggartjänster vid föräldraledighet och tjänstledighet, strikta vikarierutiner i förskolan, färre inskrivna barn i förskolan än prognosen visade vilket har medfört att vissa vakanta tjänster inte tillsätts, samt att grundskolan har anpassat och effektiviserat sin organisation vilket har gjort att personaltätheten har sjunkit.

I gymnasieskolan har både antalet anställda, antalet årsarbetare och antalet tillsvidareanställda ökat, till följd av ett ökat elevunderlag.

För att tillgodose skolornas behov har elevhälsan utökat antalet skolsköterskor och skolkuratorer under 2018–2019.

Måluppfyllelse

Övergripande mål: Samhällstjänster av högsta kvalitet

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Öka måluppfyllelsen i våra utbildningsverksamheter

Lärandenämndens verksamhetsmål: Höja utbildningsnivån i kommunen

Bedömning	Trend
	→

Samverkan och samarbete i närvaroarbetet

Under 2019 har ett arbete inletts för att utveckla samverkan och samarbete mellan verksamheterna i närvarofrågan, för att tillsammans hitta ett arbetssätt som främjar alla barns och elevers närvaro i förskolan och skolan. Det konkreta samarbetet handlar idag främst om överlämningar mellan skolformerna, då det kan vara avgörande för den enskilde elevens framgång att verksamheterna lämnar över relevant information om bland annat närvaro. Under 2020 behöver den gemensamma planen för överlämningar mellan skolformer uppdateras. Ledningsgruppens gemensamma arbete kommer att vara vägledande för att skapa samsyn och gemensamma arbetssätt i detta arbete.

Förskolan

Förskolans systematiska kvalitetsarbete genom Qualis har under året bidragit till att behålla fokus på struktur, ordning och reda, liksom på rutiner för uppföljning och utvärdering av resultat för att identifiera förbättringsområden och mål framåt. 27 av 28 förskolor är kvalitetscertifierade enligt Qualis externa granskningar under 2019. Svaren i förskolans föräldraenkät styrker också att förskolan håller en hög kvalitet i utbildningen och visar att föräldrarna är nöjda med förskolans verksamhet.

Ökningen i barnens språkliga medvetenhet som skedde under 2018 har bibehållits under 2019. Andelen legitimerade förskollärare ligger i jämförelse med riket på en hög nivå vilket bidrar till en hög måluppfyllelse. Med hjälp av lärplattformen Unikum och barnens individuella lärloggar i Unikum har arbetet med den pedagogiska dokumentationen av varje barns utveckling och lärande utvecklats.

Förskolan och elevhälsans medarbetare har tillsammans jobbat efter en särskild handlingsplan när verksamheten i förskolan har behövt stöd i arbetet med barns språk- och kunskapsutveckling. Utbildningar och handledning från elevhälsan till förskolans medarbetare har bidragit till en ökad uppdragsförståelse och har gett verktyg i både arbetssätt och pedagogroll.

Närvaroarbetet

Kontinuitet i barnens närvaro i förskolan är av stor vikt för barnets lärande och utveckling. Vid bristande kontinuitet i barnets närvaro följer förskolan en särskild rutin som är framtagen i samverkan mellan förskolan, barnavårdscentral och socialtjänst.

Utvecklingsområden

Förskolans mål för 2020 är att öka antalet språkligt medvetna barn för att skapa en god grund för barnets kommande läs- och skrivutveckling, att bibehålla hög kvalitet i verksamhetens genomförande och att samtliga förskolor blir kvalitetscertifierade under 2020.

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshem

Sju av kommunens grundskolor är idag granskade utifrån kvalitetsmått i Qualis och sex av dessa är kvalitetscertifierade enligt Qualis. Tre av de certifierade skolorna nådde en mycket hög poäng i granskningen, även jämfört med riket. Målet är att alla grundskolor ska vara granskade innan år 2021.

För att kunna arbeta med kunskapsprocesser som är hållbara över tid behöver grundskolan rekrytera fler utbildade, legitimerade lärare med långsiktighet i anställningarna, eller ges möjlighet att omorganisera grundskolan så att eleverna undervisas av befintliga legitimerade lärare då lärarbristen ökar både nationellt och regionalt. Även fritidshemmens arbete för att höja kunskapsresultaten är beroende av utbildade pedagoger och kontinuitet i lärprocesserna. Ett gott samarbete mellan skolan och fritidshemmet är av stor betydelse för att kunna höja elevernas resultat, liksom samarbete med andra verksamheter som till exempel skolbibliotek. Förutsättningarna för samverkan hör ihop med den övergripande organisationen av grundskolan.

Lågstadiet

Bedömningar i årskurs ett visar att eleverna har grundläggande kunskaper och färdigheter inom områdena läsa, skriva och räkna. Det finns anledning att fokusera på resultatet i ämnesprovet i matematik i årskurs tre då det har försämrats kraftigt sedan 2018. Resultatet i svenska stiger däremot.

Mellanstadiet

Resultaten i årskurs sex har sjunkit ordentligt i såväl riket som i Hudiksvalls kommuns skolor. Totalt har andelen elever med fullständiga betyg i kommunens årskurs sex sjunkit jämfört med föregående år och andelen tangerar detta år rikets resultat. På två av kommunens grundskolor når över 90 procent av eleverna fullständiga betyg.

Högstadiet

Kommunens resultat i årskurs nio har förbättrats och ligger över rikets resultat när det gäller fullständigt betyg och behörighet till något nationellt program i gymnasiet. Dock ligger kommunens resultat strax under riket i genomsnittligt meritvärde. Totalt når fler elever godkända betyg, men det är flickorna som når de högre betygsnivåerna. För flickornas resultat hamnar Hudiksvalls kommun bland de 25 procent bästa kommunerna i öppna jämförelser när det gäller behörighet till nationella gymnasieprogram.

Högstadieskolornas resultat i jämförelse med vårdnadshavarnas utbildningsnivå har förbättrats. De allra flesta mätvärden har närmat sig det förväntade resultatet, vilket är positivt. Tre av fyra högstadieskolor presterar resultat som är i linje med eller högre än förväntat utifrån elevernas socioekonomiska bakgrund.

Grundsärskolan

Grundsärskolans resultat i de äldre åren har ökat något över tid sett till meritvärde. Resultaten i ämnena svenska, engelska och matematik har ökat. Andelen elever som är behöriga till gymnasieprogram ligger på en fortsatt hög nivå. Alla elever som läser mot grundsärskolans kursplan har god måluppfyllelse i samtliga ämnen och fler elever får högre slutbetyg än tidigare år.

Närvaroarbetet

Grundskolorna har under året tillsammans med mobila skolteamet arbetat med att systematiskt kartlägga elevernas närvaro i undervisningen. Syftet med kartläggningen är att tydliggöra

omfattningen av frånvaron samt att skaffa underlag för att utveckla arbetet med att förbättra närvaron inom grundskolan. Rutinen "Främja närvaro i skolan" bör uppdateras utifrån den kunskap och de erfarenheter som mobila skolteamet gör i sitt arbete. Rutiner behöver även förankras ytterligare inom skolorna.

Mobila skolteamets arbete fortsätter även kommande läsår, i syfte att höja kunskaperna och likvärdigheten inom och mellan skolorna.

Närvaron är konstant hög bland grundsärskolans elever. En god tillit och ett förtroendefullt samarbete bidrar till att främja elevernas närvaro.

Utvecklingsområden

Alla skolenheter behöver fortsättningsvis hålla fast vid sina upprättade handlingsplaner för ökade kunskapsresultat. Skolorna behöver ha höga förväntningar på elevernas förmågor och ett aktivt arbete med anpassningar i undervisningen. Tidiga insatser är ett begrepp som får förnyad aktualitet i sammanhanget, där ett samarbete med centrala elevhälsan behöver initieras. Skolorna behöver mer fokusera på kartläggningsmaterialens resultat och skapa insatser utifrån dem.

Grundskolan och fritidshemmen behöver rekrytera fler utbildade, legitimerade lärare med långsiktighet i anställningarna för att kunna driva och utveckla arbetet med lärprocesser och kunskapsprocesser som är hållbara över tid. Arbetet med ökad närvaro i skolan behöver fortsätta utvecklas även framöver, liksom det systematiska kvalitetsarbetet i ämneslag och arbetslag inom både grundskola och fritidshem.

I lågstadiet behöver fokus läggas på elevernas grundläggande kunskaper i matematik. Mellanstadiet behöver fokusera sitt arbete på grundläggande kunskaper i allmänhet och i svenska som andraspråk, matematik och engelska i synnerhet.

Inom grundsärskolan måste sättet att undervisa och de metoder som används varieras. Dagen ska vara lustfylld eftersom det gynnar lärandet. Bedömarkompetensen hos undervisande pedagoger behöver utvecklas och förstärkas och lärmiljöerna för de yngre eleverna behöver förbättras. Samarbetet mellan årskurserna och mellan grundsärskolorna i till exempel överlämningar behöver också stärkas.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Andelen elever på Bromangymnasiet som når gymnasieexamen har ökat till 95 procent jämfört med fjolårets 93 procent. Bromangymnasiet är bland de 25 procent bästa gymnasieskolorna i Sverige i att nå gymnasieexamen, mätt över både tre och fyra år. Skolan är också bland de 25 procent bästa i att uppnå grundläggande behörighet inom fyra år.

Den genomsnittliga betygspoängen har dock minskat från fjolårets 14,4 till årets 13,9. Andelen elever från yrkesprogram som uppnår högskolebehörighet är 38 procent, vilket är över riksgenomsnittet även om en minskning har skett jämfört med 2018. Resultaten i svenska och engelska visar att eleverna på de högskoleförberedande programmen når högre betyg än de på yrkesprogrammen. Yrkeslärarna behöver ta ett större ansvar för de gymnasiegemensamma ämnena och samarbetet mellan kärnämneslärare och yrkeslärare behöver bli bättre.

Näringslivet deltar i gymnasieskolans utbildning genom bland annat vård- och omsorgscollege, teknikcollege, motorbranschcollege och de övriga yrkesråden. Näringslivets deltagande blir allt viktigare då näringslivets behov och krav på elevernas gymnasiekunskaper kan förtydligas och

mötas i utbildningarnas utformning. Syftet är att tillförsäkra eleverna så goda möjligheter som möjligt för arbetsliv eller vidare studier.

Introduktionsprogrammets (IM) strukturerade arbete med fokus på skolan och undervisningen ger bra förutsättningar och möjligheter för eleverna vid dessa program att ta sig vidare i sin utbildning och komma ut på nationella program. Fokus ligger på närvaro, trygghet och trivsel. 74 procent av eleverna har godkända betyg, vilket är en ökning från fjolårets redan höga nivå på 65 procent. IM:s yrkesspår har gett ett 30-tal elever möjlighet att snabbt komma vidare, antingen till anställning eller till vidare studier. Det totala antalet elever har minskat från 220 till 140.

Gymnasiesärskolan fortsätter att leverera goda elevresultat. Alla sex avgångselever hade godkända betyg, vilket tyder på att arbetet i organisationen är framgångsrikt. Lärarna arbetar nära eleverna vilket skapar förutsättningar för trivsel och goda resultat. Gymnasiesärskolan har särskilt arbetat med individuell uppföljning av målen och hur detta ska dokumenteras. Arbete har även skett med att öka uppdragsförståelsen och att förtydliga kopplingen mellan arbetet med Qualis kvalitetsområden och läroplanens målområden.

Närvaroarbetet

Frånvaron på gymnasieskolan har överlag minskat under året. Gymnasieskolans fokus har legat på att höja närvaron, utmana till högre betyg samt att förtydliga målen för respektive ämne och utbildning. Elevernas eget ansvar för sitt lärande har också stått i fokus. Skolledningen framhåller vikten av goda relationer mellan lärare, mentorer och elever för att arbetet med att främja elevernas närvaro ska ge resultat. Skolan fortsätter med insatser och utbildning för lärare och mentorer i att skapa hållbara relationer och att ytterligare förtydliga målen för respektive ämne och utbildning.

Elevnärvaron inom gymnasiesärskolan har ökat jämfört med i fjol, dels tack vare en digitalisering av närvaroregistreringen men mest tack vare ett strukturerat arbete där personalen följer upp frånvaron och arbetar med relationer till eleverna för att aktivt främja närvaron. I och med den digitala registreringen ges också utökade möjligheter till analys och uppföljning av arbetet med närvaron.

Utvecklingsområden

Utmaningar framåt är att fortsätta den positiva trenden avseende gymnasieexamen, att enträget jobba vidare med elevers möjlighet till högre betyg samt att tillsammans med grundskolan sätta en gemensam plan för avlämning, överlämning och mottagning av elever. Analysen av betygsresultaten visar ett behov av att utmana attityder, förutfattade meningar och den negativa pluggkultur som råder. Kvalitetsgranskningen enligt Qualis visar att gymnasiet ger goda förutsättningar för lärande men också att utrymme finns för förbättringar inom området betyg. Utmaningen för lärarna är att tillsammans med eleverna skapa nya strukturer för undervisningen inom såväl yrkes- som högskoleförberedande program.

Vuxenutbildningen

Komvux

Komvux hade under våren en ökning i både grundskolekurs- och gymnasiekursstarter jämfört med i fjol. Under årets andra halva förändrades sökbilden något, då fler elever sökte till yrkesvuxenutbildning och färre elever sökte till studieförberedande gymnasiekurser i jämförelse med 2018. Sammantaget har arbetet med struktur, sammanhållna kurser samt extra anpassningar och stöd lett till färre studieavbrott och fler godkända betyg. Eleverna har många möjligheter till

flexibelt lärande då vuxenutbildningen erbjuder såväl platsförlagd utbildning som distansalternativ inom flera ämnen.

SFI

Inom svenska för invandrare (SFI) har antalet elever i studieväg 1, den grupp som har minst förkunskaper, fördubblats jämfört med 2018, och gruppen analfabeter är fortfarande stor. Det beror på att fler nyanlända med låg studietradition återvänder till SFI med bristande kunskaper och kommer därför inte vidare i studier eller till anställning. Samtidigt minskar antalet elever i studieväg 2 och 3. En förklaring till det är att fler har gått vidare till arbete eller flyttat över till ordinarie utbildning eller andra aktiviteter när de har fått tillräckliga språkkunskaper.

SFI har ingen kö, elever som har rätt till utbildning i SFI erbjuds plats. Genom medverkan i Skolverkets försöksverksamhet har eleverna säkrare kunnat placeras i rätt studieväg och kurs. Uppföljningen av elevernas progression följs numera mer noggrant än tidigare.

Yrkehögskolan

Yrkehögskolan erbjuder för närvarande utbildning mot behandlingspedagog och integrationspedagog. Under året avslutades den tredje utbildningen, elevassistent med flerspråkskompetens samt informations- och kommunikationsteknik, på grund av låg efterfrågan från arbetsgivarna. Samverkan med andra huvudmän sker för att kunna erbjuda tekniska utbildningar på yrkehögskolenivå med Hudiksvall som studieort.

Campus Hudiksvall

Campus Hudiksvall, tidigare kallat lärcentrum, arbetar aktivt med kompetensbehov på lokal, regional och nationell nivå. Huvudsyftet är att öka möjligheterna för Hudiksvalls medborgare att utbilda och fortbilda sig. Campus Hudiksvall har sett en ökning i antal studerande under året. Exempel på utbildningar som har erbjudits är sjuksköterska, socionom, arbetsintegrerad lärarutbildning, VVS-ingenjör, logistiker och 3D-CAD innovatör/konstruktör.

Campus Hudiksvall ingår också i det nationella nätverket för högre studier, NITUS, vars syfte är att öka tillgången till högre utbildning och att erbjuda fler utbildningar på fler orter. Genom att erbjuda högre utbildning i elevers och kommuninvånarens närhet kan attityden till vidare studier förbättras och trösklar till att påbörja en utbildning sänkas.

Lärvux

Lärvux har under året haft fler ansökningar än vad det har funnits platser. Utifrån ett förändrat kursutbud, bättre marknadsföring och tydligare information har efterfrågan ökat från såruxelever med lindrig intellektuell funktionsnedsättning.

Vägledning

Inom vägledningen genomfördes under fjolåret en genomlysning som har lett till att kvalitetsarbetet har inriktats mot att säkerställa elevernas möjligheter till att göra väl underbyggda val i tidig ålder samt brytande av könsnormer. Aktiviteter inom skolan, såsom tjejkväll, gissa yrket och industriveckan, har vidgat elevernas kunskaper kring studie- och yrkesval. Vägledningen har dessutom etablerat ett forskningsprojekt tillsammans med Högskolan i Gävle och Skolverket kring implementering av studie- och yrkesvägledning i ordinarie undervisning i grundskolan.

Inför utökningen av prao, praktisk arbetslivsorientering, för årskurs 8 och 9 har praosamordnaren byggt upp en bank med praoplatser. Samordnaren har även haft hand om arbetsplatsförlagd

lärande, främst för kommunens vårdutbildningar. Studie- och yrkesvägledarna har fortsatt sitt samarbete med Enig för att kunna skraddarsy utbildningar för deras klienter. En utmaning som har uppkommit under året är det förändrade samarbetet med Arbetsförmedlingen, i och med dess stora omorganisation.

Studie- och yrkesvägledarna har genom riktade insatser till kommunens invånare presenterat de möjligheter som finns för utbildning. Exempelvis har en lärardag anordnats, i syfte att locka fler till att bli lärare, liksom inspirationsdagar med temat ”vidare studier” och branschdagar på gymnasiet.

Verksamhetservice

Enheten verksamhetservice har under året genomgått en omorganisation. Inför våren fick chefen för yrkeshögskolan och lärcentrum huvuddelen av denna verksamhet under sitt ansvarsområde, som en del i skapandet av det nya Campus Hudiksvall. Områden som ligger under denna verksamhet är bland annat att upprätta fysiska möjligheter för distansstudier och att ordna studiemiljöer för de elever som har Hudiksvall som studieort.

Utvecklingsområden

Vuxenutbildningen fortsätter att arbeta för att utveckla utbildningsutbudet i kommunen, söka fler möjliga samarbetspartners och tillsammans med hälsingekommunerna säkerställa ett varierat och fullödigt utbildningsutbud för kommuninvånarna. Ambitionen är att kunna erbjuda fler akademiska utbildningar mot högskolor och universitet via Campus Hudiksvall och fler utbildningar genom flexibla undervisningsmöjligheter på komvux.

Elevhälsan

Antalet ärenden har ökat för alla team inom elevhälsan under året. Det som efterfrågas från både förskola och skola är stöd i enskilda ärenden.

Alla medarbetare inom elevhälsan är medvetna om sitt mål och sitt uppdrag. Mål och aktiviteter har anpassats utifrån de åldersgrupper och team som de olika yrkesgrupperna verkar inom. Teamen har fokuserat på förebyggande och tidiga insatser, såsom stöd till lärare genom flera utbildningar och mer aktivt stöd för att ge pedagogiska verktyg och metoder. Elevhälsans psykologer har under året nått 250 medarbetare för utbildningar om bland annat neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Närvaroarbetet

Elevhälsan är en viktig del i det systematiska förbättringsarbetet och ett stöd för skolans profession för att tidigt upptäcka frånvaro och vidta åtgärder. Samverkan mellan elevhälsan och alla skolformer har stärkts under året med nya tydligare rutiner för att följa upp närvaron. Resultatet av elevhälsans insatser syns i verksamheterna, bland annat i form av en ökad medvetenhet om vikten av närvarouppföljning. Samverkan behöver fortsätta utvecklas för att stärka arbetet med att säkerställa att alla elever får den undervisning de har rätt till. Genom tydliga gemensamma rutiner, instrument för uppföljning samt kunskap utifrån forskning kan riskgrupper med behov av tidiga insatser upptäckas tidigare. Elevhälsan är och kommer att vara en mycket viktig faktor i detta arbete. Elevhälsans stöd och kunskaper kan tas tillvara ännu mer, både i uppföljningen av närvaron och i kartläggningen av orsaker till frånvaro.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Minska sjukskrivningarna

Lärandenämndens verksamhetsmål: Öka frisknärvaron

Bedömning	Trend
	↗

Sjukfrånvaron inom lärandeförvaltningen minskar för tredje året i rad. Den totala sjukfrånvaron är nu 6,6 procent, från 7,3 procent 2017. Sjukfrånvaro mer än 59 dagar är 49,8 procent, en stadig minskning från 2017 års 53,2 procent. Lärandeförvaltningen ligger därmed nära Hudiksvalls kommuns mål för 2020 om högst 6,5 procent för den totala sjukfrånvaron och under målvärdet 50 procent för sjukfrånvaro mer än 59 dagar.

Alla verksamheter arbetar aktivt med förebyggande åtgärder, med organisatorisk och social arbetsmiljö och med ett nära ledarskap för att ge förutsättningar till ett ökat välmående genom uppdragsförståelse och återkoppling. Arbetet med skol-OSA har kommit igång inom verksamheterna. Cheferna inom samtliga verksamheter arbetar mestadels framgångsrikt med rehabiliteringsinsatser och regelbunden uppföljning när det behövs för att underlätta återgång till arbete efter sjukskrivning. Den totala sjukfrånvaron har minskat inom alla verksamheter utom grundsärskolan och enheten förvaltningsstöd där den har ökat något. I förskolan, grundskolan och gymnasieskolan är sjukfrånvaro mer än 59 dagar under 50 procent av den totala sjukfrånvaron.

Förskolan

Samtliga förskolor har en skriftlig handlingsplan för ökad frisknärvaro, som utgår från den övergripande handlingsplanen för verksamheten i förskolan. I handlingsplanen för ökad frisknärvaro finns den sociala och organisatoriska arbetsmiljön som grund för arbetet med att motverka en hög arbetsbelastning och för att förhindra kränkande särbehandling i förskolorna.

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshem

Inom grundskolan sker ett strukturerat arbete för ökad frisknärvaro, vilket har bidragit till att sjukskrivningstalen har minskat. Frisknärvaro diskuteras på skolornas arbetsplatsträffar och samtal förs med den enskilde medarbetaren om hälsa och fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Arbetsledning genomför tillsammans med hälsoinspiratör förebyggande, främjande aktiviteter under arbetsåret. Arbetsmiljöfrågan är en stående fråga vid alla medarbetarsamtal. Vid sjukskrivning genomförs samtal om stöd och insatser skyndsamt och frågan om rehabilitering och återgång i arbete lyfts tidigt i processen. Grundsärskolan behöver utveckla sitt arbete med att minska sjukskrivningarna. Sjukskrivningstalen har en negativ utveckling och åtgärder måste vidtas utifrån varje enskild individ.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Det nära skolledarskapet i gymnasieskolan fortsätter att leda till minskad sjukfrånvaro. De tydliga rutiner som finns och ett arbetsklimat som inbjuder till delaktighet och samförstånd betyder mycket för arbetsmiljön. Tydliga rutiner avseende rehabiliteringsarbetet och ett gott samarbete med personalavdelningen har också påverkat positivt. Det systematiska arbetsmiljöarbetet, såväl fysisk som psykosocial, pågår enligt plan och lyfts i medarbetarsamtalen, i arbetslagen och i skolenheterna. Arbetsbelastningen i gymnasiesärskolan är stundtals hög. Genom att organisera för att skapa så goda förutsättningar som möjligt har den totala sjukfrånvaron ändå minskat. Utbildning och handledning ger stöd i svåra situationer.

Vuxenutbildningen

Alla verksamheter inom vuxenutbildningen samverkar kring arbetet med att främja frisknärvaro. Under året har arbetsmiljöarbetet förtydligats och en årsplanering för arbetet har upprättats. Chefen för yrkeshögskolan samordnar och leder arbetet med den fysiska arbetsmiljön och alla chefer har återkommande samtal med sina medarbetare, individuellt, i grupp och på husnivå, kring den psykosociala arbetsmiljön. Målet är en god, öppen och tillåtande arbetsmiljö.

Elevhälsan

I den centrala elevhälsan ses introduktion, mentorskap, nätverksträffar och ett aktivt arbete med att fördjupa kunskaper mellan yrkeskategorierna som exempel på åtgärder som har gett gott resultat för den totala sjukfrånvaron.

Förvaltningsstöd

I enheten förvaltningsstöd ligger allvarliga och i vissa fall kroniska sjukdomar bakom den största delen av sjukfrånvaron. Verksamhetsplanen för enheten ändras under året och ges en tydligare koppling till de övergripande målen och verksamhetsmålen för att ge ökad vägledning om uppdragens innehåll och krav.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Effektivisering genom behovsstyrd digitalisering

Bedömning	Trend
	↗

Alla enheter och verksamheter i lärandeförvaltningen har med stort engagemang tagit sig an verksamhetsmålet om effektivisering genom behovsstyrd digitalisering. Många åtgärder är genomförda och effekter av dem kan i vissa fall redan mätas medan andra inte blir synliga förrän under 2020.

Lärandeförvaltningen har infört ett stort antal digitala tjänster under 2019, bland annat ansökan om inackorderingsstöd, skolskjuts och specialkost för barn och elever, samtycke för publicering av bilder, ansökan och handläggning av modersmålsundervisning, och samtycke till vaccination. Exempel på effekter som redan syns är nöjda vårdnadshavare, förbättrad service till de vuxenstuderande och till vårdnadshavare samt smidigare och effektivare administration. Till exempel kan vårdnadshavare, elever över 18 år och rektor följa en ansökan om inackorderingstillägg och i skolskjutsärenden ökar transparensen och handläggningen går snabbare.

Gymnasieskolan har även skapat e-tjänster för allt från busskort till individuella val. Via dessa åtgärder sorteras arbetsuppgifter bort och tid och utrymme skapas för såväl elever som för skolans medarbetare.

Implementering av verktyget Skolon har skett i alla enheter för att skapa en gemensam ingång till de digitala verktyg vi har för undervisning, planering och bedömning. Här kan medarbetarna känna sig trygga i att det som finns att använda i Skolonportalen är godkänt att använda.

Skype- och Zoommöten har använts i allt större utsträckning vilket exempelvis medfört att psykolog har kunnat medverka i lokala elevhälsoteam. Detta har medfört ett effektivare

resursutnyttjande av psykologernas arbetstid så att fler kan få del av deras tjänster. För att fler ska kunna medverka i utbildningar, konsultationer och möten har både psykologer, logopedier och språk- och kommunikationsteamet utökat användningen av digitala verktyg.

Elevhälsans förskoleteam har utifrån pedagogers behov skapat en Hintgrupp med material samt digitaliserat språkoteket. Effekten hittills är att pedagogerna nu i större utsträckning använder bildstödsmaterial med barnen och de har även inspirerats till att skapa eget material utifrån behov. Filmer, material och information delas bland annat i Hintgrupperna.

En förstelärare har anställts för att övergripande på alla förskolor stödja personalens arbete med digitalisering på vetenskaplig grund. Samtliga förskolor har använt SKR:s värderingsverktyg LIKA (ledning, infrastruktur, kompetens, användande) för värdering av förskolan inom de fyra olika områdena. Förskolorna har då fått syn på vad som pågår, vad som behöver starta och även fått bekräftelse på vad som nästan är uppnått och vad som är uppnått.

PMO har införts i grundskolan och gymnasieskolan för en tryggare och mer likvärdig hantering och dokumentation av elevhälsoärenden.

På vuxenutbildningen har man under året placerat två datorer i entrén för besökare så att de kan utföra exempelvis en ansökan på plats istället för som tidigare då personalen antingen fyllde i ansökan åt de sökande eller hänvisade dem till att göra ansökan hemma.

Utöver dessa exempel har alla verksamheter genomfört ytterligare effektiviseringar genom ökad digitalisering på olika sätt och arbetet fortsätter även framöver.

Övergripande mål: Blomstrande näringsliv

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Öka sysselsättningen i form av arbete eller utbildning

Bedömning	Trend
	↗

Se lärandenämndens verksamhetsmål: Höja utbildningsnivån i kommunen.

Övergripande mål: Attraktiv och hållbar livsmiljö

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: Bidra till ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

Lärandenämndens verksamhetsmål: Aktivt arbeta med hälso- och livsstilsfrågor

Bedömning	Trend
	↗

Problematisering av skolfrånvaro har varit ett prioriterat område inom alla lärandenämndens verksamheter under året. Förvaltningens gemensamma plan för att minska den psykiska ohälsan

har legat som grund för arbetet för att öka närvaron. Arbetet har bland annat skett genom att förtydliga rutinerna vid problematisk frånvaro inom samtliga verksamhetsformer.

Genom stimulansmedel från Sveriges kommuner och regioner (SKR) har förvaltningen utvecklat samverkansformer mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Psykologforum där lärare kan få råd, stöd och utbildning har också varit en framgångsfaktor. Skolorna har efterfrågat och fått utbildning om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar – 240 lärare har utbildats av psykolog från elevhälsan.

Förskolan

Samtliga förskolor arbetar utifrån den hälsofrämjande rutin som förskolan har skapat och som bland annat innebär att högtider firas utan onyttiga livsmedel. Förskolan har fortsatt det systematiska miljöarbetet och under 2019 blev samtliga förskolor miljöcertifierade enligt Grön flagg. I arbetet med Grön flagg ingår bland annat arbete med återvinning, naturvårdsfrågor och hållbarhetsfrågor. Förskolan får även höga resultat i barn- och föräldraenkäterna inom alla områdena inom Qualis kvalitetssäkringssystem.

Förskolan arbetar även med barnens förståelse för hälso- och livsstilsfrågor genom att jobba med veckans kock, barnråd, miniröris och andra aktiviteter som innebär rörelse och pulshöjning.

Utvecklingsområden

Förskolan planerar att under 2020 fortsätta arbetet med att utveckla aktivitetsbaserade lärmiljöer som främjar rörelse både inom- och utomhus vid samtliga förskolor. Arbetet med frågor om hållbarhet kommer också att fortsätta, enligt kommunens framtagna underlag.

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshem

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshemmen bedriver tillsammans med eleverna ett arbete som syftar till att främja en sund livsstil och hälsosamma vanor. I ämnen som idrott och hälsa, hem- och konsumentkunskap och samhällskunskap diskuteras frågorna regelbundet. Skolorna anordnar också ämnesövergripande temadagar och ger möjlighet till schemabrytande aktiviteter. Skolornas elevvårdsarbete genom mentorskap och samarbete med elevhälsan är också en viktig del i arbetet, till exempel genom de hälsosamtal som genomförs regelbundet. Rastaktiviteter, ordningsregler och åtgärdstrappor bidrar till trivsel och trygghet. Arbetet utgår från grundläggande demokratiska värden och mänskliga rättigheter. Skolorna har organiserade trygghetsteam som arbetar med uppkomna konflikter i nära samarbete med vårdnadshavare och övrig personal. Utifrån de hälsosamtal, uppföljningar och enkäter som skolorna genomför upplevs att eleverna trivs, känner sig trygga och har ett gott socialt sammanhang på skolorna.

Skolorna har ett aktivt arbete mot droger, främlingsfientlighet, våldsbejakande organisationer och psykisk ohälsa, och samverkar både med elevhälsan och med andra myndigheter i dessa frågor. Skolorna är även engagerade i arbete med HBTQ-frågor. Åtta grundskolor är miljöcertifierade enligt Grön flagg och flera skolor närmar sig certifiering. Båda grundsärskolorna är certifierade enligt Grön flagg.

Utvecklingsområden

Flera skolor lyfter bristen på kontinuerlig tillgång till elevhälsans olika funktioner som en utmaning. Mindre enheter har svårt att bedriva ett kontinuerligt arbete då skolkurator till exempel endast är på skolan någon dag i veckan.

Skolorna behöver arbeta mer med elevernas psykiska hälsa och upplevelse av stress i skolarbetet samt med närvaro, vilket ofta är kopplad till arbetet med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Skolorna behöver även arbeta med att öka elevernas förståelse för matens, vilans, rörelsens och sömnens betydelse för ett hälsosamt liv och att verka för sunda vanor i vardagen.

Grundskolan behöver utveckla sitt främjande och förebyggande arbete mot droger och tobak och ska arbeta med en nollvision inom området. Grundskolan bör arbeta för ett tydligare avståndstagande från droger och tobak och tydligt stå för en hälsosam livsstil.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Under året har olika gemensamma aktiviteter bedrivits på Bromangymnasiet, där fokus har varit på välmående. Arbetet med Bromanpusslet, ett arbetsätt för att förtydliga gymnasiets värdegrund och stärka relationer, bidrar till en trevlig stämning på skolan. Hållbarhetsarbetet på Bromangymnasiet har tagit ordentlig fart och utvecklats under året, utifrån elevernas starka engagemang och delaktighet i miljöfrågan.

Den plan som finns inom förvaltningen för arbete mot psykisk ohälsa har bidragit till att resurser har kunnat ges till gymnasiet såväl som gymnasiesärskolan, främst genom kurator men också via samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Psykisk ohälsa möts med ett systematiskt arbete där lärare, skolledare, arbetsterapeuter och elevhälsan samverkar. Skolsköterskan har hälsosamtal med eleverna varje år, samt löpande samtal under året.

Gymnasieskolan fortsätter att arbeta med insatser för att främja ökad fysisk aktivitet, såsom programinsatser, skolövergripande föreläsningar och aktivitetsdagar. En stor del av eleverna utövar fysisk aktivitet regelbundet.

På de individuella programmen fortgår arbetet med att göra eleverna medvetna om förhållandet mellan hälsa, kost och fysisk aktivitet. Genom olika insatser har förhållandet mellan mående och framgångsrika studier lyfts. Frukost har serverats och blivit en naturlig start på dagen för elever som annars inte har förutsättningar för en god frukostrutin.

Utvecklingsområden

Årets Qualisenkät visar att färre elever på gymnasiesärskolan känner sig trygga och trivs i skolan. Arbetet med att systematiskt säkerställa arbets- och studiemiljön pågår kontinuerligt – bland annat genom ökad personaltäthet, samarbete med elevhälsan och handledning för medarbetarna – och behöver fortsätta även framåt.

En viss liberalisering i förhållande till droger har uppmärksammats bland gymnasiets elever. Det är något som skolan behöver arbeta vidare med för att stävja. Medarbetarna är även uppmärksamma på det ökande stillasittandet bland eleverna. Ett arbete med att skapa nya studiemiljöer som uppmuntrar till rörelse har påbörjats och kommer att fortsätta kommande år.

Vuxenutbildningen

Inom vuxenutbildningen behandlas hälso- och livsstilsfrågor inom kurser såsom hälsopedagogik och vårdkurser. Inom svenska för invandrare (SFI) ingår samhällskunskap, vilket omfattar arbete med hälsa och välbefinnande samt samhällets värdegrund, människans okränkbarhet och jämställdhet. Lärare och elever arbetar dagligen med förutsättningarna för ett bra liv i ny miljö.

Elevhälsan

Centrala elevhälsans uppdrag är att arbeta hälsofrämjande i verksamheterna. Flera hälsofrämjande insatser har skett under året både i skolor och tillsammans med elever, såsom hälsoteman med motion och rörelse, liksom samtal om psykisk hälsa, levnadsvanor och framtidsdrömmar.

Drogfri skola

Grundskolan och gymnasieskolan arbetar aktivt för en tobaks- och drogfri miljö i skolorna. Grunden för arbetet är den arbetsplan för drogfri skola som upprättades 2018. Arbetet som utförs är brett och omfattar samarbete med flera verksamheter. Elevhälsa och lärare samverkar för att främja en drog- och tobaksfri skola och har ett aktivt samarbete för att arbeta med elevernas förståelse för alkoholens och tobakens hälsoskadliga effekter. I och med att det finns en användning bland eleverna måste skolorna arbeta med förebyggande och främjande men också åtgärdande insatser. Skolorna arbetar med utveckling av värdegrunden för att underlätta för eleverna att välja en väg som är hälsosam. Vid oro kontaktas vårdnadshavare, socialtjänst och polis.

Ett antal incidenter där droger har varit inblandade har skett på Bromangymnasiet under året. Där har skolans trygghetsansvarige kunnat bistå snabbt och i samarbete med polis avvärt och förhindrat att drogerna fått fäste bland eleverna. Även gymnasiesärskolans elever deltar i gymnasieskolans kampanj mot rökning, tobak, alkohol och droger.

Lärandenämndens verksamhetsmål:

Aktivt arbeta för att barns, ungas och vuxnas inflytande ska öka

Bedömning	Trend
	↗

Nämndens arbetsutskott träffar elevrådsrepresentanter från högstadiet och gymnasiet tre gånger per läsår, i syfte att skapa ett forum för dialog med kommunens ungdomar. Under träffarna har bland annat vikten av behöriga legitimerade lärare, miljöfrågor, elevrådsarbete och synpunkter på kosten diskuterats.

Förskolan

Barnens delaktighet i läroprocesserna inom förskolan är hög och barnens intressen och nyfikenhet utgör grunden för verksamhetens innehåll och utformning. Under året har arbetsformerna utvecklats ytterligare och än mer anpassats till barnens nyfikenhet. Bland annat finns förskolans undervisningsmaterial tillgängligt och synligt på avdelningarna för att uppmuntra barnen till självständighet. Förskolan har utarbetat en barnsyn och kunskapssyn i ett värdegrundspussel som alla förskolor arbetar efter, där utgångspunkten är barnens bästa. Förskolorna och personalen använder mer och mer de digitala verktygen för att reflektera kring olika aktiviteter tillsammans med barnen och genom pedagogisk dokumentation i Unikum ges ökade möjligheter till att bygga arbetet på barnens tankar och idéer. Förskolan har en tydlig rutin för genomförande av utvecklingssamtalen där barnen medverkar kring sitt eget lärande och utveckling. Av svaren i barnenkäten framgår att barnen i förskolan känner sig delaktiga i verksamheten.

Utvecklingsområden

Förskolan behöver fortsätta med det systematiska och kontinuerliga kvalitetsarbetet för att bibehålla och utveckla det redan pågående arbetet för att främja barnens delaktighet och inflytande.

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshem

Grundskolan och fritidshemmen arbetar aktivt med elevernas inflytande på olika sätt, bland annat genom elevråd och klassråd för allmänna frågeställningar och genom till exempel biblioteksråd, fritidshemsråd, matråd och miljöråd för mer specifika frågor. Skolorna arbetar även med elevernas inflytande över undervisningen och praktiskt genom att de får möjlighet att göra egna val i vardagen och därmed träna på ansvarstagande och konsekvenstänk.

Lektionsplaneringar och kunskapsförhöjande insatser görs med stort hänsynstagande till de individuella eleverna. Eleverna ges möjlighet att tycka till och på olika sätt formulera sina egna intressen och utvecklingsområden inom undervisningen. Skolorna uppmanar eleverna att följa sin kunskapsutveckling i Unikum och de får själva möjlighet att skriva sina reflektioner i frågan. Man arbetar också på olika sätt med förståelsen av läroplanens kunskapskrav och vikten av eget ansvarstagande i sitt lärande.

I Qualis självvärdering som skolorna gjorde i augusti 2019 hamnar medelvärdet på 4,6 inom kvalitetsområdet "Elevernas ansvar för eget lärande" samt 4,0 inom kvalitetsområdet "Delaktighet", båda på en sjugradig skala. Det visar på god kvaliteten på arbetet inom områdena.

Inom grundsärskolan är elevernas upplevelse av inflytande och delaktighet högt och stigande. Eleverna har egen planering på schemat där man tillsammans med lärare och pedagogisk resurs planerar delar av ett arbetsområde för veckan om vad, hur och när en del av arbetet görs. Skolorna jobbar med klassråd, elevråd och matråd och eleverna är delaktiga i planeringen av undervisningen.

Utvecklingsområden

Det finns indikationer på att elevernas känsla av inflytande avtar med elevens stigande ålder. Att behålla känslan av inflytande och delaktighet även uppåt i åldrarna är en utmaning att arbeta vidare med. Skolorna behöver synliggöra elevernas inflytande för eleverna själva, liksom för vårdnadshavare och för sin egen personal. Det systematiska arbetet inom detta område behöver utvecklas. Där kan fritidshemmet och grundskolan lära av varandra, då fritidshemmet upplevs ha god delaktighet och har ofta utarbetade sätt att ta tillvara elevernas synpunkter och förslag. Fritidshemmen skulle i större grad kunna komplettera skolan i och med att fritidshemmen har stora möjligheter till att arbeta med samhällsfrågor och samhällsengagemang i olika former.

Elevrådsarbetet behöver utvecklas på grundskolorna. I elevrådets möte med nämndens arbetsutskott framgår tydligt att elevrådets inflytande varierar mellan högstadieskolorna. Eleverna visar en tydlig vilja att vara delaktiga, bland annat i att förbättra skolans arbete med fysisk och psykosocial arbetsmiljö, vilket en fungerande struktur för elevrådsarbetet kan möjliggöra.

Grundskolan behöver även arbeta vidare med att utveckla elevernas förmåga att göra egna val och fatta väl avvägda beslut baserade på ett inre ledarskap som bygger på positiva grunder. Några skolor arbetar redan med elevernas eget ledarskap för att utveckla elevernas förståelse för vilka möjligheter de har och för att de egna besluten har betydelse för hur det blir i ett senare skede, men arbetet behöver utvecklas och spridas till fler enheter.

Båda grundsärskolorna behöver utveckla sitt arbete med att koppla planering och dokumentation till forskning och nya metoder. Arbetet med formativ bedömning behöver utvecklas tillsammans med visuella kriterier för kunskapsmål.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Inom gymnasieskolan finns flera formella möjligheter till delaktighet och inflytande för eleverna, såsom klassråd, programforum och elevråd. Tidigare har skillnader funnits mellan yrkesprogrammen och de högskoleförberedande programmen i hur eleverna har uppfattat sina möjligheter till att påverka sitt lärande och sin vardag i skolan. Resultatet av årets Qualisenkät visar att eleverna upplever en ökad delaktighet och möjlighet till påverkan.

Ett exempel på elevernas inflytande är det stora hållbarhetsarbete som har rivstartat och som engagerar hela skolan. Upprinnelsen var att elever började ställa frågor och krav på förändring i hur gymnasieskolan arbetar med dessa frågor. Arbetet har bland annat lett till förändringar i elevmatsalen med fokus på matsvinn, en övergång till fler ekologiska livsmedel och placeringen av grönsaksborden. Gymnasieskolans resepolicy har också reviderats till att uppmuntra till tågresor framför flygresor. Bromanpusslet, som är Bromangymnasiets arbetssätt för värdegrundsfrågor, har också fått en ny pusselbit med ordet ”hållbarhet”, på elevernas initiativ. Det är tack vare elevernas engagemang och möjlighet att framföra sina frågor som arbetet med hållbarhet har fått ett sådant kraftigt genomslag, där även gymnasiesärskolan ingår och bidrar till hållbara arbetssätt.

Inom gymnasiesärskolan upplever majoriteten av eleverna, 75 procent, att de får vara med och planera sitt arbete i skolan, formulerar egna mål för sitt lärande och att skolan utmanar och väcker lust att lära. Det är en ökning jämfört med förra året. Under 2019 har elevernas möjligheter till inflytande också ökat genom olika pedagogiska och digitala hjälpmedel. Medarbetarna har genom kollegialt lärande och utbildning stärkts i att använda olika pedagogiska och digitala verktyg i undervisningen. På det individuella programmet har delaktigheten stärkts genom teaterprojektet Scen.se, som varit ett stort lyft för kommunikation och delaktighet. Ett arbete som kallas ”Dag 1 år 5” har också stärkts med yrkesval, där eleverna får vara delaktiga i och påverka arbetet med arbetsplatsförlagt lärande.

Utvecklingsområden

Gymnasieskolans mentorer och lärare behöver förtydliga för eleverna vad som är möjligt att påverka och när eleverna kan vara delaktiga. Skolan kommer att jobba vidare för att utveckla ledarskap och relationsskapande i klassrummet samt coachande samtal i syfte att hitta ett bra samarbete med eleverna. Målet är att eleverna ska äga sin egen studieplan och då måste kommunikationen mellan lärare och elever bli bättre.

Även inom gymnasiesärskolan kommer lärarna att arbeta med att förtydliga när och hur eleverna kan ha inflytande och möjlighet att påverka.

Vuxenutbildningen

Vid varje kursstart inom vuxenutbildningen får eleverna tydlig information om sin rätt till inflytande och delaktighet och eleverna deltar i ett vuxenutbildningsråd två gånger per år. Kursplaneringar görs i samråd med alla elever. Specialpedagog och undervisande lärare ser till att anpassning sker där behov finns och alltid i samråd med berörda elever.

Inom yrkeshögskolan pågår ett arbete för att öka elevernas möjlighet till delaktighet i utformande och genomförande av vald utbildning. Det sker genom att eleverna deltar i möten med yrkeshögskoleutbildningens ledningsgrupp som hålls en gång per termin. Via dessa möten har också fler lärande i arbete-platser skapats, då ledamöter som ingår i ledningsgruppen även är

arbetsgivarrepresentanter. Här har elevrepresentanterna haft direkt möjlighet att påverka utbildningens innehåll.

Utvecklingsområden

Ett utvecklingsområde är att fortsätta att bjuda in arbetsgivarrepresentanter till yrkeshögskoleutbildningens ledningsgruppsmöten, vilket skulle ge eleverna ännu större möjlighet att knyta kontakter och förbereda sig inför arbetslivet.

Elevhälsan

Delaktighet och inflytande är en viktig del i elevhälsans arbete för att främja inkludering, likvärdig utbildning och psykiskt välmående. Insatser på både grupp- och individnivå har skett under året, med syfte att stärka barnens och elevernas självkänsla och motivera och göra dem delaktiga både i sitt eget liv och i sitt lärande. Arbetet har bland annat gjorts genom generella insatser kring makt, normer och värdefrågor, motiverande samtal och diskussioner om barnens och elevernas rättigheter.

Utvecklingsområden

Trots de många insatser som sker ser elevhälsans medarbetare att elever fortfarande inte alltid har reellt inflytande i den utsträckning som de bör. Arbetet behöver utvecklas framöver, med att kartlägga behov och skapa rutiner och forum för att fråga efter barns och elevers åsikter och göra dem aktiva i sitt eget lärande.

Lärandenämndens verksamhetsmål: Nolltolerans mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Bedömning	Trend
	↗

Förvaltningen har via den interna kontrollplanen följt upp skolornas plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. För 2019 har vuxenutbildningens plan granskats.

Förskolan

Förskolan har under året haft stort fokus på förskolans värdegrundsarbete och värdegrundspussel. Förskolorna har använt olika metoder för att samtala med barnen om olika etiska dilemman och livsfrågor genom material som förskolan har tillgång till, till exempel Kompisböckerna. Barnens bästa är alltid utgångspunkten för utbildningens innehåll och genomförande.

Samtliga förskolor har en fungerande rutin för att anmäla och utreda kränkande behandling i LISA. Systematisk uppföljning av förebyggande åtgärder sker utifrån planen mot diskriminering och kränkande behandling. Under året har även arbetet med att skapa samsyn i frågor som rör värdegrund, barnsyn och kunskapssyn utvecklats.

Utvecklingsområden

Förskolans metoder för att utveckla förståelse för allas lika värde är ett viktigt och ständigt pågående arbete. Förskolorna behöver fördjupa arbetet med förankrade metoder som bygger på kunskap, erfarenhet och forskning. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver fortsätta utvecklas inom hela förskolan, i alla arbetslag och i alla barngrupper.

Förskolorna behöver även arbeta med att bättre följa rutinen för rapportering av kränkande behandling. Cheferna behöver följa upp arbetet och säkerställa att rutinen följs, samt återrapportera till huvudmannen enligt rutin.

Grundskolan, grundsärskolan och fritidshem

Grundskolan och fritidshemmen arbetar på flera sätt med frågan om allas lika värde och trygghet i skolan för att förebygga trakasserier, diskriminering och kränkande behandling. Enheterna har aktiva trygghetsteam som arbetar tillsammans med elever, medarbetare och vårdnadshavare för att öka tryggheten på skolorna. Grundskolan och fritidshemmen har under året arbetat med ett flertal aktiviteter som tillsammans har varit framgångsrika, bland annat Hedegruppens arbete med rastaktiviteter, skolornas arbete med ordningsfrågor, elevhälsosamtal, utvecklingssamtal, likabehandlingsplaner, Qualisenkäter och Friendsarbete.

Rapporteringsgraden i LISA uppfattas som hög och enheterna har fungerande rutiner för att uppmärksamma och rapportera händelser.

I Qualis självvärdering som skolorna gjorde i augusti 2019 hamnar medelvärdet på 4,8 på en sjugradig skala inom kvalitetsområdet "Normer och värden", vilket visar att det arbete som görs inom området får genomslag i verksamheten.

Inom grundsärskolan visar hälsosamtal och Friendsenkäter att eleverna känner sig trygga i skolan. Elevernas trivsel, trygghet och studiemotivation upplevs som hög och arbetet med att stärka elevernas självkänsla pågår ständigt. Skolorna beskriver att de har en gemensam värdegrund som präglar det dagliga arbetet.

Utvecklingsområden

Skolorna och fritidshemmen beskriver trygga elever och god ordning i undervisningsmiljön, men det är viktigt att behålla fokus i arbetet med frågor som rör god lärmiljö, studiero, gemensamma förhållningssätt och gemensamma mål på enheten för att den goda ordningen ska bibehållas. Samarbetet mellan grundskolan och fritidshemmet kan stärkas på området. Den lokala och centrala elevhälsans främjande och förebyggande arbete mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling är viktigt och behöver ständigt uppmärksammas och utvecklas tillsammans med skolorna, så att trygghets- och likabehandlingsfrågor alltid är aktuella. Skolorna behöver även arbeta vidare med att säkerställa att nolltolerans råder mot diskriminering och kränkande behandling.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Qualisenkäten visar att elevernas trivsel och känsla av trygghet i vardagen är stor på Bromangymnasiet. Programmen och skolan som helhet bedriver ett målmedvetet arbete för att förebygga och uppmärksamma kränkningar och oroligheter, med utgångspunkt i planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Bromanpusslet, ett arbets sätt som drivs av gymnasiesärskolan i syfte att förtydliga gymnasiets värdegrund och stärka relationerna mellan elever och mellan elever och lärare, används som bakgrund för arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Under året har skolan haft en trygghetsledare anställd, vilket har lett till att såväl elever som medarbetare har fått bättre stöd i arbetet med att trygga arbetsmiljön.

Bromangymnasiets lärare och elevhälsa har ett väl fungerande samarbete vilket gör att eleverna uppmärksammas och ges möjlighet att få råd och stöd från båda dessa kompetenser. Elevhälsan

deltar alltid vid den resursinventering som regelbundet genomförs ute på programmen, där elevers behov av individuellt stöd utreds. Elevhälsosamtalen som regelbundet genomförs redovisas och analyseras tillsammans med arbetslagen och utifrån dem utformas nya strategier för att öka trivsel och välmående bland eleverna. Gymnasiesärskolans medarbetare har under året särskilt arbetat med att aktualisera och tydliggöra planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Ytterligare en framgångsfaktor är att gymnasiesärskolan numera delar lokaler och undervisning med gymnasieskolan inom flera program, såsom bygg- och anläggningsprogrammet och fordons- och transportprogrammet. Det är något som har gynnat alla elever och har lett till synliga resultat i inkludering och gemenskap. Till exempel har samarbetet lett till att elever på bygg- och anläggningsprogrammet efterfrågar kurser i teckenspråk för att enklare kunna kommunicera med sina klasskamrater.

Utvecklingsområden

Bromangymnasiet behöver fortsätta utveckla mentorernas arbetssätt och öka tydligheten i relationerna till eleverna.

Gymnasiesärskolan behöver fortsätta arbetet med att öka medarbetarnas förståelse för det gemensamma uppdraget. En ökad förståelse för uppdraget och större trygghet i lärarrollen är en viktig grund för att skapa en känsla av gemenskap och inkludering.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen har under året arbetat vidare med att göra planen mot kränkande behandling välkänd bland både medarbetare och elever. Planen lyfts bland annat fram och tydliggörs i introduktionen av nya elever. I svallet av #metoo har ett arbete pågått tillsammans med alla medarbetare för att tydliggöra den värdegrund som vuxenutbildningen utgår från. Medarbetarna har även genomfört kommunens utbildningspaket om våldsbejakande extremism, som innehåller delar om att motverka trakasserier och kränkningar. Antalet anmälda kränkningar är fortfarande lågt.

Utvecklingsområden

Fortsätta informera och belysa problematiken, tydliggöra plan och värdegrund.

Elevhälsan

Centrala elevhälsan har under året fortbildats i bland annat HBTQ-frågor, hedersrelaterat våld, kvinnlig könsstympning och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Delar av centrala elevhälsan har även fortbildats i jämställdhet och maktlekar.

Flera skolkuratorer har under året kartlagt trivsel och kränkning på skolorna. Flera främjande insatser har genomförts för att motverka mobbning och utanförskap. Skolkuratorerna har sedan tidigare ett årshjul för främjande generella insatser för låg- och mellanstadiet, för att synliggöra och följa upp arbetet. Under året har även högstadiet fått ett liknande årshjul.

Uppdrag

Särskilda uppdrag

Titel	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad
Ökad andel ekologiska produkter	2015-01-01	2022-12-31	▶ Pågår	
Inrätta familjecentraler Hudiksvall, Delsbo inom ram	2015-01-01	2019-12-31	▶ Pågår	
Lokaler håller på att färdigställas i Hudiksvall.				
Väl fungerande arbetsorganisation – delaktighet	2015-01-01	2022-12-31	▶ Pågår	
System för medarbetarna att kunna göra lönekarriär	2015-01-01	2022-12-31	✓ Klar	
Skapa innovationsrika och entreprenörvänliga miljöer	2015-01-01	2022-12-31	✓ Klar	
Öka barns och ungas delaktighet i kommunala beslutsprocesser	2017-04-24	2019-12-31	▶ Pågår	
Inga nya projekt startas upp som inte är kostnadsneutrala och kan leda till förbättrad och effektivare verksamhet	2017-08-21	2022-12-31	▶ Pågår	
Tillskapa extratjänster grundskolan för att förstärka vuxennärvaron, till exempel skolvårdar	2017-08-21	2018-12-31	⏸ Ej påbörjad	
Arbeta efter en modell som ett led i att förbättra arbetsmiljön och öka frisknärvaron	2017-08-21	2022-12-31	▶ Pågår	
Stödja föreningslivet och civilsamhället genom att stötta ”idéburet offentligt partnerskap”	2017-08-21	2022-12-31	⏸ Ej påbörjad	
Inom givna ramar införa begreppet heltid som norm i den kommunala förvaltningen	2019-01-01	2022-12-31	▶ Pågår	
Utbildning enligt nationellt yrkespaket riktad mot barnskötare/elevassistent	2019-01-01	2022-12-31	▶ Pågår	
Arbeta enligt intentionerna om hållbar utveckling i agenda 2030	2019-01-01	2022-12-31	▶ Pågår	
Lägg förslag på åtgärder för att stärka elevhälsans roll så att de kan arbeta mot målet hundra procentig psykisk hälsa hos våra unga	2019-04-01	2020-09-30	▶ Pågår	

En plan för att minska den psykiska ohälsan finns där en del av åtgärderna görs i samverkan med elevhälsan. Förslag på åtgärder för att stärka elevhälsans roll att minska den psykiska ohälsan finns i skolstrukturutredningen.

Bilagor

Indikatorer

ÖVERGRIPANDE MÅL

Samhällstjänster av högsta kvalitet

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Öka måluppfyllelsen i vår utbildningsverksamhet

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, SV2 och MA, kommunala skolor, genomsnittlig andel (%)	73,4 %	75,4 %	73,6 %	70,1 %
➤ Flickor	79,7 %	80,9 %	81,3 %	75,5 %
➤ Pojkar	67,2 %	70,0 %	66,0 %	64,7 %
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), kommunala skolor, andel (%)	83,3 %	77,7 %	83,5 %	73,2 %
➤ Flickor	88,8 %	84,3 %	87,9 %	76,3 %
➤ Pojkar	78,1 %	71,6 %	80,3 %	70,7 %
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	81,2 %	74,7 %	82,1 %	84,5 %
➤ Flickor	84,2 %	78,5 %	84,5 %	88,6 %
➤ Pojkar	78,6 %	71,6 %	79,3 %	80,5 %
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	209,4	206,5	223,0	218,7
➤ Flickor	224,0	222,0	238,0	232,6
➤ Pojkar	196,5	194,1	206,2	205,3
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor, alla	13,7	14,1	14,1	13,9
➤ Kvinnor	14,4	14,7	14,8	14,6
➤ Män	12,9	13,7	13,5	13,3
Andel (%) elever med examen på gymnasiet	89,3 %	93,8 %	93,2 %	94,4 %

VERKSAMHETSMÅL

Höja utbildningsnivån i kommunen

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

FSK16 UTVECKLING OCH LÄRANDE

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Qualisenkät ”Förskolan erbjuder en utvecklande verksamhet för mitt barn” (fsk)	95 %	93 %	100 %	95 %
Qualisenkät ”Jag får ofta visa vad jag lär mig” (fsk)	97 %	97 %	98 %	97 %

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

GR11 KUNSKAPER

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Elever i åk 3 som nått kravnivån i samtliga delprov i nationella proven för matematik, andel (%) av samtliga elever i åk 3	70,0 %	69,5 %	71,8 %	61,9 %
Elever i åk 3 som nått kravnivån i samtliga delprov i nationella proven för Svenska som andraspråk, andel (%) av samtliga elever i åk 3	46,0 %	64,0 %	41,2 %	63,2 %
Elever i åk 3 som nått kravnivån i samtliga delprov i nationella proven för svenska, andel (%) av samtliga elever i åk 3	73,0 %	80,1 %	70,5 %	77,9 %
Elever i åk 6 med fullständigt betyg, andel (%)	83,3 %	83,7 %	83,5 %	73,2 %
➤ Flickor	88,8 %	90,8 %	87,9	76,3 %
➤ Pojkar	78,1 %	77,6 %	80,3	70,7 %
Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	*70,6 %	66,0 %	76,4 %	76,3 %
➤ Flickor	*75,3 %	72,5 %	80,6 %	80,0 %
➤ Pojkar	*66,5 %	60,7 %	71,7 %	72,8 %
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	*81,2 %	74,7 %	82,1 %	84,5 %
➤ Flickor	*84,2 %	78,5 %	84,5 %	88,6 %
➤ Pojkar	*78,6 %	71,6 %	79,3 %	80,5 %
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	*209,4	206,5	223,0	218,7
➤ Flickor	*224,0	222,0	238,0	232,6
➤ Pojkar	*196,5	194,1	206,2	205,3
Qualisenkät ”Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena” (gr, åk 3–9)				76 %

Qualisenkät ”Jag får veta hur det går för mig i mina studier” (gr, åk 3–9)				78 %
Qualisenkät ”Mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen i alla ämnen” (gr, åk 3–9)				83 %

*exkl elever med okänd bakgrund

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

GY11 KUNSKAPER

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Elever med behörighet till högskola, andel (%)	68,2 %	70,7 %	71,1 %	66,9 %
Elever med examen, andel (%)	89,3 %	93,8 %	93,2 %	94,4 %
Genomsnittlig betygspoäng för elever med examen	14,0	14,4	14,4	14,1
Qualisenkät ”Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena” (gy)			69 %	73 %
Qualisenkät ”Jag får veta hur det går för mig i mina studier” (gy)			63 %	74 %
Qualisenkät ”Mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen i alla ämnen” (gy)			84 %	88 %

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

VUX12 KUNSKAPER

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Andel (%) av totalt antal antagna elever som aldrig påbörjade gymnasiekurser			17 %	24 %
Andel (%) av de som påbörjat gymnasiekurser som avbröt kurserna			21 %	19 %
Andel (%) godkända betyg av totalt antal påbörjade gymnasiekurser			71 %	70 %
Andel (%) godkända betyg av totalt antal påbörjade yrkeskurser			60 %	54 %

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Minska sjukskrivningarna

VERKSAMHETSMÅL

Öka frisknärvaron

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Sjukfrånvaro ackumulerat (%)	7,9 %	7,3 %	7,0 %	6,6 %
Sjukfrånvaro mer än 59 dagar, ackumulerat (%)	57,5 %	53,2 %	50,8 %	49,8 %

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Effektivisering genom behovsstyrd digitalisering

VERKSAMHETSMÅL

Lärandenämndens digitaliseringsstrategi

Indikator saknas.

ÖVERGRIPANDE MÅL

Blomstrande näringsliv

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Öka sysselsättningen i form av arbete eller utbildning

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Kursdeltagare i gymnasial vuxenutbildning som vid årets slut slutfört kurs, andel (%)	50,6 %	69,7 %	67,5 %	
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	65,6 %	69,6 %		

ÖVERGRIPANDE MÅL

Attraktiv och hållbar livsmiljö

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

Bidra med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Antal forum för ungas delaktighet (i förvaltningar och nämnd)				
Miljöcertifierade skolor/förskolor, andel (%)		61,2 %	75,5 %	76,5 %

VERKSAMHETSMÅL

Aktivt arbeta med hälso- och livsstilsfrågor

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Antal certifierade skolor och förskolor enligt Grön Flagg		30/48	37/48	36/47
Hälsosamtal, elever som alltid deltar på lektionerna i idrott och hälsa, åk 7/8		92 %	91 %	90 %
Hälsosamtal, elever som idrottar/motionerar/rör på sig minst 1 gång per vecka, åk 1 gy		81 %	75 %	81 %
Hälsosamtal, elever som aldrig dricker alkohol, åk 7/8		93 %	91 %	93 %
Hälsosamtal, elever som aldrig röker, åk 7/8		96 %	97 %	97 %
Hälsosamtal, elever som aldrig snusar, åk 7/8		97 %	98 %	98 %
Hälsosamtal, elever som är rök- och snusfria, åk 1 gy		82 %	85 %	87 %

VERKSAMHETSMÅL

Aktivt arbeta för att barns, ungas och vuxnas inflytande ska öka

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

FSK16 BARNES INFLYTANDE

INDIKATOR

Titel	2016	2017	2018	2019
Qualisenkät ”Jag får vara med och påverka hur förskolan arbetar med mitt barns utveckling och lärande” (fsk)	68 %	70 %	82 %	76 %
Qualisenkät ”Jag får ofta välja vad jag vill göra” (fsk)	97 %	97 %	97 %	98 %

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

GR11 ELEVERNAS ANSVAR OCH INFLYTANDE

Titel	2016	2017	2018	2019
Qualisenkät "lärarna på min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (gr, åk 3–9)				74 %

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

GY11 ELEVERNAS ANSVAR OCH INFLYTANDE

Titel	2016	2017	2018	2019
Qualisenkät "lärarna på min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (gy)			64 %	76 %

VERKSAMHETSMÅL

Nolltolerans mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

FSK16 NORMER OCH VÄRDEN

Titel	2016	2017	2018	2019
Qualisenkät "Förskolan arbetar aktivt mot diskriminering och kränkande behandling" (fsk)	86 %	81 %	91 %	89 %
Qualisenkät "Förskolan erbjuder bra mat" (fsk)	87 %	88 %	92 %	90 %

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

GR11 NORMER OCH VÄRDEN

Titel	2016	2017	2018	2019
Qualisenkät "Jag trivs i skolan" (gr, F–9)				79 %
➤ F–2				88 %
➤ 3–9				82 %
Qualisenkät "Om jag skulle bli mobbad eller trakasserad vet jag att jag få hjälp av de vuxna i skolan" (gr, F–9)				86 %
➤ F–2				91 %
➤ 3–9				84 %
Qualisenkät "Jag får lugn och ro när jag behöver det" (gr, F–2)				65 %
Qualisenkät "Jag får den arbetsro jag behöver" (gr, 3–9)				62 %
Hälsosamtal, elever som "Vet någon som blir retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad av andra elever"				
➤ Årskurs 4		30 %	17 %	20 %
➤ Årskurs 8		13 %	11 %	16 %

Hälsosamtal, elever som "Själv blir retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad av andra elever"				
➤ Årskurs 4		15 %	11 %	14 %
➤ Årskurs 8		2 %	3 %	5 %
Hälsosamtal, elever som "Vet någon i skolan som blir retad eller utstött av vuxna på skolan"				
➤ Årskurs 4		1 %	2 %	1 %
➤ Årskurs 8		2 %	3 %	4 %

NATIONELLA MÅL/KVALITETSOMRÅDE

GY11 NORMER OCH VÄRDEN

Titel	2016	2017	2018	2019
Qualisenkät "Jag trivs i skolan" (gy)			82 %	87 %
Qualisenkät "Om jag skulle bli mobbad eller trakasserad vet jag att jag få hjälp av de vuxna i skolan" (gy)			70 %	78 %
Qualisenkät "Jag får den arbetsro jag behöver" (gy)			59 %	68 %